

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 5C/282/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211587
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Juraj Lukáč
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5113211587.6

Rozhodnutie

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudcom Mgr. Jurajom Lukáčom v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom v Českej republike, Zábřovice, Příkop 843/4, Brno, IČO: 26 429 705, proti žalovanej: U. Š.Ď., nar. XX. XX. XXXX, bytom vo Q., P. H.. Š. XXX, o splnenie povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu 758,13 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Konanie sa z a s t a v u j e v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.118,13 eur od 23. 5. 2010 do 29. 11. 2012 a zo sumy 758,13 eur od 30. 11. 2012 do zaplatenia.

V zostávajúcej časti sa žaloba z a m i e t a.

Žalovanej s a n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Písomnou žalobou, doručenou súdu dňa 28. 03. 2013, sa žalobca prostredníctvom právneho zástupcu domáhal voči žalovanej splnenia povinnosti zaplatiť zmenkovú sumu 758,13 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.118,13 eur od 23. 05. 2010 do 29. 11. 2012, čo predstavuje 2.577,27 eur a zo sumy 758,13 eur od 30. 11. 2012 do zaplatenia, 6 % ročný úrok zo sumy 1.118,13 eur od 26. 08. 2010 do 29. 11. 2012, čo predstavuje sumu 152,42 eur a zo sumy 758,13 eur od 30. 11. 2012 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 3,73 eur (1 / 3 % zmenkovej sumy) a náhrady trov konania. Pohľadávku voči žalovanej si uplatnil v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej „Nariadenia“). Žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 18. 12. 2009 na zmenkovú sumu 1.118,13 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 23. 05. 2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 18. 12. 2009 na sumu 1.118,13 eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovanej zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom 23. 05. 2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 360,- eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 360,- eur a na zmenkové úroky neuhradil nič. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

2. Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 10. 04. 2013 postúpil vec Okresnému súdu Žilina ako súdu kauzálnu príslušnému podľa § 10 ods. 1, 2 písm. e) Zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, nakoľko sa predmet konania týka zmenky. V spore o príslušnosť Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 29. 07. 2013, č. konania 13Ncb/61/2013-28 rozhodol, že námietka žalobcu proti postúpeniu veci z Okresného súdu Liptovský Mikuláš na Okresný súd Žilina je dôvodná. Nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením veci je dôvodný. Miestne príslušným súdom na prejednanie veci je Okresný súd Liptovský Mikuláš.

3. V zmysle čl. 4 ods. 4 citovaného nariadenia súd na tlačive B vyzval žalobcu na doplnenie tlačiva na uplatnenie pohľadávky tak, že v opise rozhodujúcich skutočností je potrebné uviesť právny dôvod záväzkového vzťahu, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, špecifikovať žalovanú sumu uvedením presného spôsobu jej výpočtu, ako aj položiek z ktorých pozostáva, pričom pri každej položke je potrebné uviesť výšku, dátum, právny dôvod vzniku a odôvodniť počiatok uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy.

4. V písomnom podaní, doručenom súdu dňa 05. 12. 2013, žalobca prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky, zmenkové informácie preniesol presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presnú údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca si v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovanej, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Na zmenke je uvedená zmenková suma, ktorá nepozostáva zo žiadnych zložiek, častí, či dielov. Súčasne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 28. 02. 2002, sp. zn. 25Cdo/1839/2000.

5. V zmysle čl. 5 ods. 2 a 3 citovaného nariadenia súd doručil žalovanej tlačivo C na odpoveď, na ktoré žalovaná žiadnym spôsobom nereagovala.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie zmenkou, podstatným obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 10Er/135/2011 a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Dňa 18. 12. 2009 v Liptovskom Mikuláši žalovaná vystavila zmenku na sumu 1.118,13 eur. Žalovaná sa zaviazala, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 1.118,13 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 23. 05. 2010. Údaj o zročnosti je na zmenke vyznačený nasledovne: splatné: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Na rube zmenky sa nachádza indosament, ktorým konateľ obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmenku previedol na žalobcu. V pravej hornej časti zmenky je uvedený údaj č. zmluvy 501100001.

8. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš 10Er/135/2011 bolo zistené, že dňa 11. 02. 2011 bola doručená súdu žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého so sídlom v Bratislave o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu (SRS) vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom v Bratislave proti povinnej U. Š., nar. XX. XX. XXXX pre vymoženie sumy 1.118,13 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy od 23. 05. 2010 do zaplatenia, zákonného úroku vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy od 26. 08. 2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Exekútorškému spisu bola pridelená sp. zn. EX 1317/11. Návrh na vykonanie exekúcie v označenej exekučnej veci bol spísaný pred súdnym exekútorom dňa 21. 01. 2011. Prílohou žiadosti o udelenie poverenia bol exekučný titul, a to rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, sp. zn. SR 10572/10 zo dňa 09. 11. 2010.

9. Dňa 18. 12. 2009 bola uzavretá zmluva o úvere medzi veriteľom POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598 a dlžníčkou U. Š., nar. XX. XX. XXXX, č. zmluvy 501100001. Na základe zmluvy o úvere sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver v sume 500,- eur (15.063,- Sk) a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 484,- eur (14.580,98 Sk), t. j. celkovo zaplatí čiastku 984,- eur (29.643,98 Sk) v 12 mesačných splátkach po 82,- eur (2.470,33 Sk). Dlžník svojim vlastnoručným podpisom potvrdil prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve dňa 18. 12. 2009. Súčasťou zmluvy o úvere sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru vyhotovené ako formulár. V zmysle čl. 14 všeobecných podmienok, označeného ako dohoda o vyplnení zmenky, na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky, vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent

najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

10. Na základe všeobecných obchodných podmienok vystavila žalovaná dňa 18. 12. 2009 neúplnú zmenku (tzv. blankozmenku), kde spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vystupovala ako remitent.

11. Žalovaná úver nesplácala riadne a včas, čím sa stal dlh splatný, preto spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. vyplnila ďalšie údaje zmenky, a to zmenkovú sumu 1.118,13 eur a dátum začiatku úročenia od 23. 05. 2010.

12. Rozsudkom SRS, sp. zn. SR 10572/10 zo dňa 09. 11. 2010 bola žalovanej U. Š. uložená povinnosť zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., sumu vo výške 1.118,13 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.118,13 eur od 23. 05. 2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 1.118,13 eur od 26. 08. 2010 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania.

13. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 26. 04. 2011, č. konania 10Er/135/2011-17 súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 24. 05. 2011.

14. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktoré bolo vykonané v neprítomnosti žalobcu. Žalobcovi bolo doručené predvolanie na pojednávanie riadne a včas, nepožiadal o jeho odročenie a navrhol prejednanie veci v jeho neprítomnosti.

15. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 12. 6. 2014, č. konania 5C/282/2013-84 súd žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie.

16. Uznesením Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho zo dňa 12. 5. 2015, č. konania 13Cob/377/2014-137 bol zrušený označený rozsudok okresného súdu a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že žalovaná nevzniesla žiadne relevantné skutočnosti, preto okresný súd mal vychádzať z uplatneného nároku zo zmenky a vo veci rozhodnúť bez vykonávania dokazovania pripojením exekučného spisu (10Er/135/2011). Ustanovenie čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má ten dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej (ktorá nedoručila súdu žiadnu odpoveď), musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom. Nie sú naplnené predpoklady pre vykonávanie dokazovania nad rámec dôkazných návrhov podľa § 120 ods. 1 O.s.p. Predmetom uplatneného nároku je nárok zo zmenky a nie nárok zo spotrebiteľskej zmluvy ako ho posudzoval okresný súd. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam vtedy, keby žalovaná ako spotrebiteľ vznesla voči majiteľovi námietky, že k indosácii zmenky došlo na jej škodu alebo ak by podala relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by v konaní musela preukázať. V zmysle ust. § 17 zákona zmenkového a šekového dlžník nie je oprávnený namietat' voči povinnosti zaplatiť zmenku skutočnosti, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky a to z dôvodu jej indosácie. Dlžník musí preukázať, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Okresný súd pri posudzovaní uplatneného nároku bol oprávnený posudzovať, či zmenka obsahuje všetky náležitosti vyžadované zmenkovým a šekovým zákonom, nebol oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia ani jej neprípustnosť. V súvislosti s ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. odvolací súd uviedol, že skutočnosť, že zmenková suma vyplnená do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu stanovenú zákonom, nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky ani neplatnosť dohody o vyplnení zmenky, mohla mať za následok vznik práva žalovanej na náhradu škody voči pôvodnému veriteľovi (spoločnosti POHOTOVOSTĚ). V dôsledku porušenia uvedenej zákonnej povinnosti nemohol žalovanej ako dlžníčke vzniknúť nárok voči žalobcovi, ktorý nie je veriteľom z pôvodného úverového vzťahu. Okresný súd bez námietok žalovanej nie je oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo právneho vzťahu (aj keby mohol byť spotrebiteľským).

Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, okresný súd bude vychádzať zo záverov odvolacieho súdu.

17. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 21. 12. 2015, č. konania 5C/282/2013-157 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 30. 6. 2016, č. konania 5C/282/2013-196 súd žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie.

18. Uznesením Krajského súdu v Žiline ako súdu odvolacieho zo dňa 22. 3. 2017, č. konania 13Co/101/2016-203 bol zrušený označený rozsudok okresného súdu (v poradí druhý) a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že okresný súd dôkazy z pripojeného spisového materiálu sp. zn. 10Er/135/2011 nevykonal na nariadenom pojednávaní, keďže vo veci došlo len k verejnemu vyhláseniu rozsudku a takýmto postupom bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v rovine vykonávania dokazovania a oboznámenia sa s dôkazmi. Ďalej uviedol, že dokazovanie bude vykonané okresným súdom na nariadenom pojednávaní s tým, že bude rešpektovaná vyvíjajúca sa rozhodovacia činnosť všeobecných súdov za vzatia do úvahy spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 10. 2015. Odvolací súd bude rešpektovať relevantnú judikatúru, ako aj prijaté zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

19. Písomným podaním, doručeným súdu dňa 28. 12. 2015 žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.118,13 eur od 23. 5. 2010 do 29. 11. 2012 a zo sumy 758,13 eur od 30. 11. 2012 do zaplatenia.

20. Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka:

Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

21. Podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka:

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. Podľa § 2 písm. a) Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch:

Na účely tohto zákona sa rozumie

spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

23. Podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch:

V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov

zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

24. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 smernice 93/13/EHS:

Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

25. Podľa čl. 5 smernice 93/13/EHS:

V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2

26. Podľa čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS:

Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

27. Na súdenu vec je dôvodná aplikácia hmotnoprávných predpisov Slovenskej republiky, pretože zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola.

28. Sledujúc jednotný výklad a jednotné používanie zákona občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 20. 10. 2015 prijali spoločné stanovisko č. 93, publikované v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa. Ako vyplýva z tohto stanoviska, ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, plat bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Pokiaľ súd nevzhliadne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah, povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

29. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými ustanoveniami zákona súd zastavil konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne zo sumy 1.118,13 eur od 23. 5. 2010 do 29. 11. 2012 a zo sumy 758,13 eur od 30. 11. 2012 do zaplatenia z dôvodu späťvzatia žaloby v uvedenej časti, s čím žalovaná súhlasila. V zostávajúcej časti súd zamietol žalobu, keď vykonaným dokazovaním nemal preukázanú jej dôvodnosť. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že pôvodný veriteľ spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaná uzatvorili dňa 18. 12. 2009 zmluvu o úvere, na základe ktorej sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zaviazala poskytnúť žalovanej ako dlžníkovi sumu 500,- eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť spolu s poplatkom 484,- eur, t. j. celkovú sumu 984,- eur v mesačných splátkach vo výške 82,- eur, v počte splátok 12. Uvedený záväzkový vzťah bol zabezpečený zmenkou, ktorú vystavila žalovaná v zmysle bodu 14 všeobecných podmienok poskytovania úverov. Nasvedčuje tomu aj číselný údaj nachádzajúci sa na zmenke, ktorý sa zhoduje s číslom úverovej zmluvy zabezpečenej zmenkou. Z úradnej činnosti súdu je známe, že predmetom podnikania spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Hoci je uzatvorená zmluva o úvere tzv. absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom v zmysle ust. § 261 Obchodného zákonníka, bez ohľadu na právnu formu je súčasne aj spotrebiteľskou zmluvou. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. je dodávateľom, keďže pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo je nepochybne preukázané obsahom pripojeného exekučného spisu. Z vyššie uvedených dôvodov je potrebné kvalifikovať právny vzťah, ktorý vznikol medzi pôvodným veriteľom spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovanou ako spotrebiteľskú zmluvu a preto na tento vzťah aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. Uzavretý záväzkový vzťah súčasne spĺňa všetky definíčné znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Indosovanie zmenky, ktoré má za následok zmenu veriteľa, nemení nič na povahe záväzku, vyplývajúceho z predmetného záväzkového vzťahu. V prejednávanej veci zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu.

30. Z úradnej činnosti súdu je známe, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ sa neúspešne v exekučných konaniach opakovane domáhala voči dlžníkom ako spotrebiteľom vymoženia peňažného plnenia titulom poskytnutia spotrebiteľského úveru zabezpečeného zmenkou (nárok z ktorej je predmetom tohto konania), pričom exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok. Z uvedených okolností vyplynula okresnému súdu súvislosť s nekalou povahou, resp. neprípustnosťou uplatneného nároku. Súd spoľahlivo zistil, že na strane žalovanej ide o spotrebiteľa a preto jej poskytol ochranu prostredníctvom právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu si súd v prejednávanej veci splnil svoju povinnosť a pristúpil z úradnej povinnosti, ex offo (aj bez námietky účastníka) k prieskumu nároku v intenciách možnej neplatnosti úkonu, v ktorej má uplatnený nárok zo zmenky základ, s čím priamo súvisí otázka rozsahu dokazovania. Skúmanie prípadnej absolútnej neplatnosti úkonu, ku ktorej pristupuje súd z úradnej povinnosti, nie je Nariadením vylúčená. V súvislosti s vykonaním dokazovania oboznámením exekučného spisu (i keď tento dôkaz žiadny z účastníkov nenavrhol) okresný súd uvádza, že nariadenie je procesný prostriedok, ktorý nebráni postupovať rešpektujúc vyššiu súdnu ochranu spotrebiteľa vykonaním potrebného dokazovania (v konkrétnej veci exekučným spisom). Bez uvedeného dokazovania by si súd nemohol splniť svoju povinnosť preskúmať uplatnený nárok v intenciách absolútnej neplatnosti úkonu a aplikovať právnu úpravu ochrany spotrebiteľa. Aj pri aplikácii Nariadenia je možné použiť všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku, predovšetkým aplikáciu znalosti určitých okolností súdu z jeho činnosti (notoriety) a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní či ochrany dobrých mravov. Aj v prípade absencie aktivity žalovanej, pokiaľ súd vzhľadom na návrhu také skutočnosti, ktoré ho vedú k záveru o neprípustnosti návrhu, návrh zamietne.

31. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že podľa právnej úpravy účinnej v čase vystavenia zmenky podmienky pre prijatie zmenky od spotrebiteľa stanovené zákonom neboli splnené. Istina poskytnutého úveru predstavovala 500,- eur, pričom zmenka bola vystavená na sumu 1.118,13 eur. Navyše súd dáva do pozornosti, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v ust. § 17 zakazuje v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru splniť dlh alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou. Vzhľadom na zistený skutkový stav súd dospel k názoru, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch. Žalobca uplatňuje právo z neplatnej zmenky, preto je potrebné žalobu zamietnuť bez toho, aby súd skúmal výšku žalovanej sumy.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom zjednocujúcom stanovisku tiež dospel k záveru, že ak by súd pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 zákona zmenkového a šekového by spôsobila spotrebiteľovi nepríjemné ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv (ust. §17 obsahuje úpravu, podľa ktorej kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka). Prijatie výkladu smerujúceho k povinnosti spotrebiteľa bez výhrad uspokojiť veriteľa - nadobúdateľa indosovanej zmenky a až následne ho žalovať o náhradu škody, s povinnosťou v takomto konaní dokazovať, že nadobúdateľ zmenky konal vedome na škodu dlžníka, by v konečnom dôsledku viedlo k prenosu povinnosti na spotrebiteľa spôsobom, ktorý je podľa právnej úpravy ochrany spotrebiteľa neprijateľný.

33. Súd tiež zdôrazňuje, že ak bola zmenka prevedená na iný subjekt a pritom existujú indicie, že zmenka zabezpečovala úver alebo pôžičku pre spotrebiteľa, (zo samotnej zmenky doloženej navrhovateľom vyplýva, že prvotný zmenkový veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. má v predmetnej činnosti poskytovanie úverov), nie je možné poskytnúť ochranu žalobcovi, lebo aj nový zmenkový veriteľ, t.j. žalobca si mal preskúmať v súlade so spotrebiteľským právom, či zmenka zabezpečovala spotrebiteľský úver a hlavne z dôvodu, že nadobudol tieto zmenky od subjektov (POHOTOVOSTĚ, s.r.o.) o ktorých je všeobecne známe, že predmetom ich činnosti je poskytovanie úverov alebo pôžičiek.

34. Čo sa týka zmenky ako cenného papiera, treba rozlišovať neplatnosť zmenky, alebo jej jednotlivých častí pre nespĺnenie podmienok (podstatné náležitosti) podľa zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch a na druhej strane neplatnosť dojednaní o vystavení a vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa zo spotrebiteľských vzťahov, či už pre rozpor s dobrými mravmi, resp. po vyhodnotení dojednaní o zmenke ako neprijateľné podmienky, resp. výslovného zákazu zabezpečovacej zmenky podľa aktuálneho zákona o spotrebiteľských úverov.

35. Okresný súd rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu v jeho vyššie označenom rozhodnutí (ako druhý v poradí), postupoval v prejednávanej veci v plnom súlade so spoločným zjednocujúcim stanoviskom občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Okresný súd tiež zohľadnil zmysel zjednocujúceho stanoviska, ktoré má za úlohu zjednotiť aplikáciu a výklad všeobecne záväzných predpisov všeobecnými súdmi. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/310/201 (z 28.07.2015), 11Co/202/2015 (z 09.11.2015) a 11Co/306/2015 (z 14.12.2015), ktorými bol v rovnakých skutkovo aj právnych veciach zamietajúci prvostupňový rozsudok potvrdený.

36. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP). Žalobca procesne zavinil čiastočné zastavenie konania. Žalovanej ako v konaní úspešnej strane vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, v konaní neúspešnému. Súd nepriznal žalovanej náhradu trov konania, keďže si ju neuplatnila a súd nemal preukázaný vznik trov ani zo spisu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.